

природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового господарства, органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань лісового господарства та з питань охорони навколишнього природного середовища, іншими органами виконавчої влади в межах повноважень, визначених законом.

Прикладом договору як підстави виникнення лісових правовідносин можна вважати п. 1.5 Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження правил користування корисних властивостей лісів» від 14.08.2012 р., де встановлено, що використання корисних властивостей лісів на умовах довгострокового тимчасового користування здійснюється на підставі договору довгострокового тимчасового користування лісами, який укладається між постійним лісокористувачем або власником лісів, з одного боку, і тимчасовим лісокористувачем, з іншого боку, після прийняття рішення відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Отже, підставами виникнення процедурних лісових правовідносин може бути волевиявлення суб'єктів правовідносин, їх правомірні або неправомірні дії, адміністративний акт і договір, які в юридичній літературі називаються юридичними фактами.

М. О. Соколенко,

молодший науковий співробітник сектору проблем криміналістичного дослідження організованої злочинності та корупції Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПОБУДОВИ І ЗАСТОСУВАННЯ АЛГОРИТМІВ ДОПИТУ

На теперішній час важливою передумовою підвищення ефективності розслідування кримінальних правопорушень виступає активне впровадження в практику діяльності органів досудового розслідування сучасних досягнень науки і техніки, вагомими з яких є комп'ютерні технології. Серед основних науково-технічних засобів оптимізації діяльності слідчого слід назвати персональний комп'ютер, обладнаний спеціалізованими програмами та відповідними периферійними пристроями. В сучасних умовах суттєво розширилися потенційні можливості використання слідчим комп'ютерних технологій за багатьма напрямками його професійної діяльності.

Перспективним напрямом оптимізації слідчої діяльності необхідно визнати можливість запровадження кібернетичних підходів і пов'язаних з цим перспектив використання комп'ютерної техніки шляхом побудови і застосування відповідних алгоритмів, зокрема допиту. Саме алгоритми здатні істотно скоротити витрати часу для підготовки і проведення допиту, надати цьому процесу більшої керованості, оскільки слідчий, спираючись на розроблені в науці алгоритми, має можливість в тих випадках, коли є готові оптимальні рішення не займатися їх винаходом, а брати і використовувати вже готові.

Алгоритми допиту можуть бути надані в описовій чи формалізованій формах. На сьогодні більш поширеною є описова форма, що являє собою узагальнені рекомендації, викладені на десятках сторінок відповідних посібників або у вигляді спеціальних таблиць. Формалізована форма подання алгоритмів допиту передбачає можливість використання автоматизованих засобів роботи із необхідними даними, що зосереджені у пам'яті комп'ютера.

Базовою, відправною інформацією для побудови автоматизованих алгоритмів допиту виступають такі дані: а) процесуальне становище допитуваного; б) типові ситуації допиту, що узагальнені наукою і є найбільш характерними для допиту певних осіб; в) типові тактичні завдання, що зумовлені специфікою ситуації, предметом допиту; г) оптимальні системи тактичних прийомів (тактичні комбінації), що здатні вплинути на ситуацію допиту і успішно вирішити тактичні завдання.

Побудова алгоритмів допиту на базі сучасних комп'ютерних технологій передбачає застосування максимально повної варіативності зазначених даних. Зокрема, алгоритми допиту мають стосуватися таких категорій свідків: очевидців кримінальної події; суб'єктів, які мають інформацію щодо властивостей підозрюваного або потерпілого; обізнаних осіб, що використовували свої знання в ході кримінального провадження (спеціалісти); осіб, що залучалися до провадження окремих слідчих (розшукових) дій (поняті, співробітники оперативних підрозділів, конфіденти). Допит зазначених осіб відрізняється не лише предметом, тобто колом питань, які необхідно з'ясувати у допитуваного, а й тактикою провадження.

Алгоритм допиту кожного з учасників кримінального провадження будується на основі виокремлення максимально вичерпного переліку типових ситуацій і надання до кожної з них відповідних завдань та засобів їх розв'язання. При цьому треба враховувати, що стовідсотково побудувати алгоритми до всіх ситуацій, що виникають на практиці, неможливо. Завжди будуть залишатися такі ситуації, що виникають непередбачувано і до яких алгоритми допиту відсутні, тобто йдеться про обмеженість алгоритмізації допиту.

Застосування алгоритмів допиту засобами комп'ютерної техніки можливе за рахунок створення відповідного програмного забезпечення. Це можуть бути спеціально розроблені програми або відповідні блоки в системі автоматизованого робочого місця (АРМ) слідчого, який розглядається як комплекс програм-

но-технічних засобів інформаційної підтримки прийняття рішень слідчим. До цих блоків мають входити такі складові: алгоритми допиту всіх передбачених чинним кримінальним процесуальним законодавством учасників кримінального провадження; алгоритми допиту в конфліктних ситуаціях; алгоритми викриття неправдивих показань; алгоритми спростування необгрунтованого посилання на алібі; алгоритми припинення обмови або самообмови; алгоритми актуалізації у пам'яті допитуваного забутих фактів; алгоритми допиту потерпілого з елементами віктимної поведінки; алгоритми встановлення психологічного контакту з допитуваним та інші.

Комп'ютерна програма являє собою формалізований запис алгоритмів та складається з набору символів, синтаксичних правил і семантичних визначень. При цьому, мова програмування, що використовується в обчислювальній техніці, не зовсім придатна для опису алгоритмів допиту, які мають певну специфіку. Тому розроблення чітко визначених (формалізованих) термінів є необхідною умовою створення алгоритмів допиту і ще одним спільним напрямом діяльності математиків-програмістів і криміналістів.

В. О. Спасенко,

аспірант кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

В умовах розвитку інформаційного суспільства й розбудови України як «електронної держави» виникає необхідність запровадження електронного урядування в діяльність органів виконавчої влади, що повною мірою стосується й Державної реєстраційної служби України. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13 грудня 2010 р., № 2250-р електронне урядування становить собою форму організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості і прозорості діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян.

Зауважимо, що на законодавчому рівні питання, пов'язані із запровадженням електронного урядування в діяльність органів виконавчої влади, регулюються низкою нормативно-правових актів, серед яких – закони України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 р. за № 851-IV,